

MOFTUL ROMAN

No. 4. — DUMINICĂ, 22 APRILIE 1904.

20 BANI NUMÉRUL

DIRECTOR, I. L. CARAGIALE

La Sf. Gheorghe...

Ferestrele 's deschise. Potop străbăt d'afară
Cascadele de raze din cer de primăvară.
Staū mobilele calme. S'au stins orī și ce șoapte.
Pe-o masă 's lăcrămioare, — și chiar un vas de noapte
Respiră cu nesațiu parfumul lor subtil.
Oare și el să simțā splendoarea lui April?...
Deodată *Calendarul*, ce smirna stā 'n perete,
Tresare și rostește solemn și pe 'ndelete:
— „Vai! dragii mei prieteni, v'aduc o veste tristă!
— „Nu plānge, *Calendare!* esclamā o *Batistā*.
„N'am poftā să 'mī pierd vremea ștergēnd și ochii tēi!“
— „Nu plāng, nu... totuși māne e 'n douēzeci și-trei!“
Rēspunse *Calendarul* cu vocea tānguioasā;
Iar *Pat*, *Oglindā*, *Scaun*, *Biuroū*, toate din casā
— „Sosește Sfāntul Gheorghe!“ se tānguirā 'n cor
Și inlemnirā 'n prada aceluiași fior.
Biblioteca, cultā, ce 'n toate e arbitru,
Tācerea intrerupse: — „Copii, Sfāntul Dumitru
„Cu chiū cu vai ne-aduse în casele aceste.
„Ș'acum ce-aud? Sinistrā îngrozitoare veste!
„Acuma Sfāntul Gheorghe din nou s'ā ne alunge?
„Vē 'ntreb: atāta viață nomadā nu v'ajunge?
„Inamovibili astāzi sunt chiar și magistrații,
„Iar noi ce-aducem zilnic foloase astei nații,
„Noi mobile, obiecte luxoase de import,
„Trāim ca și țiganiū pribegi din cort în cort!“
— „Da, da! Jos Sfāntul Gheorghe, nefastă zi de doliū!“
Replicā cu căldură un veteran *Fotoliū*.
„Din cauza acestui sfānt rēū, asupritor,
„Mi-am frānt — sunt ani d'atuncea — frumosul meu
picior.
„Eū cel mai venerabil, mai vechiū dintre fotoliū,
„Vreaū liniște!... Cu riscūl d'a fi māncat de molii,
„Vreaū s'ā rēmān în colțu'mī modest, netulburat!
„Bētrānele'mī picioare aū groază de mutat!...“

— „Rezon, unchiule dragā!“ grāi un *Taburel*,
„Cu tine vrea s'ā moară fidelu'ți nepoțel!“
— „Pe mine — zise *Ceasul* — mereū de cānd mē plimbā
„Din casā 'n casā simt cā mē ustură la limbā.
„Deci, de voiți revoltā, eū vē aprob ferbinte,
„Și-orī cāre ne-ar fi soarta, voiū merge innainte!“
— „La vorbā — zise *Lampa* — nu'mī place s'ā mē 'ntind,
„Dar vē declar cā insāmi încep s'ā mē aprind;
„In inimā'mī *Pendula*, cu logosu-ī abil,
„Svārlit-a al revolteī inflācārat fitil!“
— „Revoltā! Altā cale de māntuire nu-ī.
„Sā'l masakrām!“ rācnește *Pandplia* din cuiū.
— „Revoltā!“ strigā dirjā *Oglindā* cea cochetā;
Iar *Scaune* și *Mese* „Revoltā!“ crunt repetā.
Și bat, bat din picioare, și 'njurā ca pāgāni.
— „Eū, ca Pilat din Pontiu, pardon, mē spēl pe māni...“
Șoptește 'n cet, cu fricā, timidul *Lavaboū*.
— „Ești (lava)boū!“ îi sbiarā energicul *Biuroū*.
Dar *Patul* brusc tresare zicēnd: — „Stimate domn,
„Vorbii incet, la dracu! m'ați deșteptat din somn!“
Biuroū-ī ripostează: — „Nu-ī treaba dumneavoastrā!“
Și cearta era gata... Noroc cā o *Fereastră*
Intervenī. — „Tācere!... Tācere, bre, vē zic!
„Nu vi-ī rușine? Uite, pe stradā trece-ūn dric.
„Haī s'ā'l privim. Ce naiba, sfișiți cu gālāgia!
„Iar tu, *Cuier*, fā bine și scoate-ți pālāria!“
Se liniștirā toate. Tācere ca 'n pustiū.
Și'n faț' acestui jalnic, sārāc, umil *Sicriū*,
Cioplit fārā de artā din patru biete scānduri,
Ah! mobilele māndre cāzurā trist pe gānduri,
Invidiind *Sicriul* ce'n neagra-ī sārācie
Nu-ī pasā de mutare, nu-ī pasā de chirie;
Da! el la Sfāntul Gheorghe-ī senin, nepēsător,
El n'o s'ā se mai mūte în vecii vecilor!...

G. BANETTI

A. B. C. D. E. F. G. H. etc.

Ziarul *Adevērul* anunță cā un membru al alianței antișemite romāne,

„vēzēndu-se înșelat în așteptāriile sale, desamāgit de planurile seducētoare ce'l atrāsēsērā în A. A. R., s'ā hotārit s'ā rupā vēlul ce acoperā acțiunea M. C. A. și s'ā dea în vileag...“

A. A. R. și M. C. A.!

Dacā-ī vorba de limbā chinezeascā, apoi anunțām și noi urmātoarele:

D. I. L. C. face, cunoscut amicalui sēu E. D. F. de la *Adevērul* cā, suprimat dela R. M. S., va desvēli în «M. R.» niște secrete din cari onor. P. F.

public va vedea cā la R. M. S. s'au petrecut și se petrec lucruri mult mai grozave cā la C. F. R.; și aceasta mai ales pe cānd N. F. R. nu trecuse încă la C. F. R. alături cu S. M. R., și se afla tot la R. M. S.

Pecat numai cā MM. LL. RR. nu se afla 'n țārā ca s'audā destāinuirile d-lui I. L. C., destāinuirī cari sunt mai senșionale decāt tot ce-a scris D. P. M. în *Universal* sau decāt ce va scrie confratele C. C. B. în gazeta ce o s'ā scoatā în l. c., probabil la 23 Aprilie st. v. a. c. ora 2 p. m. e.t.c.

Ș. a. m. d.

POLITICA EUROPEI

Confratele *Depeșa* publicā o telegramā din Paris, în care se spune cā regele Belgiei esto pretendent la *Tronul Republicei Franceze*.

Această știre, menită s'ā producā sensație în cercurile diplomatice, coroboronzā cu o altā telegrama a noastră tot așa de gravā, în care ni se spunē cā d. Loubot ar fi pretendent la *Prezidenția Regatului Belgian*.

DIPLOMAȚIE

Mă întălnesc cu amicul meu nenea Mandache pe trotuar, la berăria Cooperativă.

— Salutare, nene Mandache.
— Salutare, neică.
— Ce stai așa pe gânduri?
— Eă? pe gânduri?
— Nu cumva te-a suprimat și pe dumneata?

— Ei, aș!...
— Te vîz așa... distrat și cam nervos.
— Nu, frate; aștept pe soția mea și nu mai vine; am mare răbdare să vîz dacă a reușit și acuma... Dacă reușește ș'acuma, halal să'i fie! că ăla e un ciufut...

— Cine e un ciufut?
— Nu'l cunoști! unu dela care vrem să cumpărăm niște case... A' propos: de ce nu ne trimeți și noă acasă „Moftul Român“?

— Ba vi'l trimet bucuros.
— Grozav îi place soției mele să'l citească...

— Vi'l trimet, nene Mandache; îl vrei pe un an ori pe șase luni?

— Cum, pe un an ori pe șase luni?
— Da, abonament.

— Cum, abonament?
— Nu zici că vrei să te abonezi?

— Ce abonament, monșer? delă prietenii să ceri abonament?... Ce mare lucru! un număr mai mult ori mai puțin.

— Cum, nene Mandache, gratis? se poate?... îmi pare rău...

— Ce dracu nu mai vine, frate... Mare răbdare am... Haz ar avea să'l traducă și p'ăsta!... Dacă'l traduce și p'ăsta... nu mai am ce zice: mă'nchin... Ce bună treabă ar fi!

— Ce treabă?
— Nu 'ți spusei frate? Este un ciufut bătrân care are o pereche de case, depuse la credit pe 10000 de lei, și vrea să se desfacă de ele, fiindcă și-a făcut altele mai mari... și cere peste credit 7000 de lei. Eă i-am dat 5000... Nu vrea... De zece zile stăm la tocmeală și nu vrea să lase nici o sută de lei; dar nici eă nu'i dau nici cinci-zece de lei mai mult...

— Ei, și...?
— Ei! și am trimes-o acuma pe soția mea: să vedem e'n stare să'l traducă... Teribilă e, domnule! are o diplomație domnule, e ceva de speriat... Curios sunt să vedem...

— Adică, nene Mandache, cum vine vorba asta de diplomație.

— Ei! uite, nene, este un secret, care nu poate să'l aibă ori și care... Se uită așa nu știu cum, și'l aduce pe om cu vorba, și iar se uită, și iar cu vorba, și iar se uită — e ceva de speriat, pe onoarea mea!... Dă' aici e un caz mai greu: bătrânul e al dracului!...

— De unde știi? dacă a reușit pină acuma diplomația dumneaei, de ce adică n'ar reuși și acuma?

— Ei! nu! bătrânul e ciupit al dra-

cului!... Nu lasă el două mîi de lei!...

— Zi că'ți lasă o mie, tot e bine.

— Apoi nu! Șicul e să lase două. Aci s'o vedem cu diplomația dumneei... Câte ceasuri să fie?

— Șapte fără un sfert.

— Ce dracu face de nu mai vine... s'a dus dela patru... să știi că nu'l poate traduce!...

— Ori s'o fi abătut și prin altă parte... La câte v'ai dat *rendez-vous*?

— Imediat ce-o isprăvi: ori așa, ori așa.

— Apoi, trebuie să ai răbdare, nene Mandache; dacă e vorba pe diplomație, unde trebuie mai multă răbdare decât în diplomație?

— Mi-e frică, monșer, că n'are să'l poată traduce... Și'ți spui drept, mi-ar părea foarte rău... Nu știi ce căscioară drăguță...

— Să v'ajute Dumnezeu s'o stăpâniți!
— Ei! numa să reușească...

— Dacă întârziază, tocma asta este un semn că are speranțe să reușească; aminteri, n'ar sta dumneei de geaba.

— Apoi, vezi că nu o cunoști... La ea nu merge așa agalea... merge iute... n'o cunoști... Să vezi; zilele trecute, — că tocmai mă'ntrebai adineaori dacă nu m'a suprimat și pe mine, — zilele trecute, mă chiamă directorul nostru și zice: Domnule Mandache, cu regret trebuie să te anunț că postul dumitale are să fie suprimat pe ziua de 1 Aprilie. — Cum se poate, domnule director? am zis eă; tocmai pe mine, care am servit cu zel și activitate, să mă suprimiți? — Trebuesc economii, domnule Mandache. Sunteți în biuroū trei șefi de masă; rămâne un șef la toate mesele și un șef de biuroū, și'nțelegi bine, dumneata ca netratat... — Că hîr, că mir! nu se poate și nu se poate! Ce fac eă! dau fuga acasă și'i spui nevastă. Aleargă nevasta de grabă, cere audiență la directorul, la secretarul general, la ministru, și cu diplomația eă, mă'nțelegi, îi traduce pe toți...

— Și nu te suprimă...

— Stăi să vezi... A doua zi, mă chiamă directorul și zice: Domnule Mandache, ai scăpat! și s'a luat în considerație că ai servit cu zel și activitate și ești mîntînit în serviciu. Dar eă întreb: cu leafa redusă, domnule director? — Ai răbdare, zice directorul; fiindcă s'a suprimat trei șefi de biuroū, rămăi dumneata ca șef în biuroul dumitale cu leafa respectivă.

— Care va să zică, înaintat!...

— Firește.

— Ei! ce-ai zis directorului?

— Să trăiți, domnule director! să trăiască domnul secretar general, domnul ministru, și...

— Și nevasta dumitale!

— Firește... Fără diplomația eă, era să dau acuma afară muștele din Cișmegiu... Câte ceasuri să fie?

— Șapte și cinci!

— Nu mai vinel... Teribilă răbdare am...

— Trebuie să vie, nene Mandache, și eă, nu știi de ce, par'că m'aș prinde că

vine cu veste bună; par'că m'aș prinde că a reușit.

— Să te-auză Dumnezeu!... Să știi că dacă reușesc, fac cinste...

— Ascultă-mă pe mine, nene Mandache, reușești!

Nenea Mandache stă pe gânduri, bițind din piciorul drept și scîrțind din virful gheții, ca orice om în prada nerăbdării, câteva momente, după cari se ridică drept în picioare:

— Ea este... Uite-o! vine!

Și'ncepe să facă semne cu pălăria, strigând:

— Mișo! Mișo!

În adevăr, o coconiță coboară din tramvaiul care a sosit în piața Teatrului venind dinspre Sf. Gheorghe.

E încântătoare! — tinerețe, grație, vio-ciune, și un șic... un șic.

A văzut semnele bărbatului și se apropie de masa noastră. După aerul eă radios, se vede că eminenta diplomată a repurtat un deplin triumf.

— L-ai tradus? întrebă nenea Mandache.

— Ei! bravos! răspuse ea.

— Cu 5000!

— Cu...
— Nu ți-am spus eă, nene Mandache?

— Cu cine am onoarea? întrebă coconița pe consoartele sêu, arătându-mă pe mine.

Nenea Mandache mă recomandă.

— D-ta ești ăla care scoți „Moftul Român“

— Da! conia... Vă place?

— Mă înnebunesc... Bine frate, tot spune Mandache că sunteți prietini... Noă de ce nu ni'l trimeti?

— Zi'i și tu, să ni'l trimeată, că pe mine m'a refuzat, zice nenea Mandache.

— Să ne refuze? se poate? zice diplomața noastră, dându-se cu scaunul foarte aproape de mine și aruncându-mi niște priviri de acelea la cari nu se poate răspunde decât prin supunere.

— Atunci... să vi'l trimit; vă rog, doamnă, dați-mi adresa; zic eă biruit.

— Ai văzut? zice nenea Mandache triumfător. Ți-am spus eă, că are diplomația eă... Ai văzut, cum te-a tradus?

CARAGIALE

UN POET

„Amicii toți m'au părăsit!“

Mi se plîngea măhnit poetul.

„A! (zic) poet nenorocit,

„L'e! fi citit întreg caetul!“

„Vrei să glumești... (poetul zice)

Nu te pricep!“ Eă, vrînd s'o dreg:

„Nu!... am voit să zic, amice:

„L'e! fi citit caetu'ntreg!“

C. A. NĂRUȘ.

UN POST-SCRIPTUM

Serisoarea deschisă, din numărul trecut, adresată d-lui I Kalinderu, are nevoie de un mic post-scriptum.

Fiind-că autorul nu s'a gândit să'l facă, ți'u să 'l adaug eu, Tarascon, secretarul intim al d-lui G. Ranetti (regret că nu pot să spun și: administratorul domeniilor sale).

Mai întâiu, găsec că autorul scrisorii deschise prea și-a luat nasul la purtare (are un nas!). Dracul l-a pus să se agate de d. Kalinderu, bărbat atât de influent? In țara asta așa de liberală, totul era permis pînă acum: să te legi de biserică, de armată, de M. S. Regele, de toate câte ni sunt scumpe noă ăstora năvilor sentimentali. Era însă ceva, mai bine zis cine-va, mai presus de condeiele scribenților. Era d. Ion Kalinderu! Era omul care ca un paratoner a sfidat totdeauna trăsnetele gazetărești.

— Pentru ce?

— Zău, dacă mă luați de scurt, n'aș putea să vă răspund la întrebare. Constat numai faptul că, în România, unde pitoreasca instituție a surugilor a fost desființată pentru a fi înlocuită cu presa; în România, unde tot și toți au fost biciuiți și injurați, d. Kalinderu n'a auzit decât madrigale și ode, n'a văzut decât arcuiri de triumf înaintei, n'a călcat decât pe flori. Acum i s'a infundat și d-sale. Dar vorba e: cu dreptate?

Această chestiune m'am propus s'o resolv în acest scurt articol.

Netăgăduit că nu se poate contesta o sumă de merite d-lui Kalinderu în calitate de administrator al domeniilor Coroanei. Nu-i glumă: două-spre-zece moșii nu sunt două-spre-zece nucii!

Ca să nu vorbesc decât de unul din aceste multiple merite, sunt incredințat că chiar autorul scrisorii deschise se linge pe buze numai când aude vorbindu-se de crema de Cocioac. Dar, când zici cremă de Cocioac zici d. Kalinderu.

Știu însă ce-o să'mi răspundă autorul scrisorii deschise:

— Hei, brânză bună... învilită în circulări!

Asta, mărturisesc, e cam drept! Sunt convins că crema de Cocioac nu și-ar perde de loc din gustul ei dacă ar fi învilită numai în poleială. Pesemne însă că, a o anexa la o bucată de brânză, e un truc de fabricație: brânza mai perde poate din sare, în folosul circulării. Trebuie să slujească și circulările d-lui Kalinderu la ceva, nu se poate altfel; o fi avînd și ele schepsisul lor.

Să intrăm însă în miezul chestiunii: teatrele la sate.

Nu poate tăgădui autorul scrisorii deschise că ideea în sine e admirabilă. Ar trebui să fit un ciocoiiu de cea mai fanariotă speță, ca să nu dorești țeranului român să aibă și el teatru, biciclete, muzicali cu cauciuc, universități, șantauri, bulevarde, demimondene, într'un cuvînt: civilizație.

Dar poate că autorul scrisorii deschise are puțină dreptate în ceea ce privește oportunitatea realizării ideii d-lui Kalinderu.

Teatre la sate! În vremea asta oănd țeranii n'au nici măcar cimitire îndestulătoare pentru perioade de epidemii și perioade electorale! teatre la sate!?

Ironia e prea lată.

Pun rămășag că cel mai frumos edificiu dintr'un sat oare-care, înființându-se un teatru, ar fi... cușca suflerului!

Teatre la sate astăzi, vino lucrul cam așa!

— Ce mai faci, Bădărănescule?

— Mersi, bine, dragă, n'am mâncat de trei zile, m'au suprimată din slujbă, și, pe lângă asta, m'a picnit și-o afurisită de pelăgră...

— Bravo! esti al meu. Hai la Capsa să

mann simfonia pastorală a lui Beethoven! ...Numai din acest punct de vedere are dreptate autorul scrisorii deschise din numărul trecut al „Moftului Român”. Amintiri, serisoarea cu pricina e o adevărată blasfemie. Sunt sigur că autorul ei are deja remușcări; sunt sigur că conștiința lui i-a și trimis o circulare de mustrare.

TARASCON.

ANECDOTA

Conu Jean, slujbaș cu vază

Și cu leafă serioasă,

Om cu patru slugi în curte

Și cu alte trei în casă,

Face calcul peste calcul,

Cum mai bine—ar isbuti,

Cu reducerea de lefuri

Cheltuiul'a și potrivii.

Tocmai când să aranjeze

Conul Jean bugetu'i nou

Marișca, bucătăreasa,

Iată, intră în biurou.

— „Ce poțtești? ce vrei?” întrebă

Conul Jean infuriat.

— „Am venit să'mi dați de plăță,

Măne, ce ghetim?” — „Rahat!”

Unguroaica se închină

Cu respect, și 'ntreab'apoi:

„Bigne! puntru dumgneavăstra;

„Dar ce ghetim puntru noi?”

MURGU.

POEMĂ 'N PROZĂ

Poetilor le vine dor de ducă, dor de lung călătorit. Ei nu sunt poeți; ei e „antilerist” și dînsa-l fată 'n casă. D'aia 'n ziua de Paști nu i-a apucat dorul de ducă, ci de Duca, de maidanul. Duca, în fața Cișmigiuului.

Dacă nu 'și vor fi schimbat numele pînă în clipa oănd scriu această poemă, pe El îl cheamă Lache, iar pe Ea Săftica.

E cald, e lumină. Natura reprezentată prin grădina Cișmigiu, s'a mbrăcat în haine nouă de Paști; cerul e de cicoare, și 'n aerul calm plutește un suav parfum de mititei.

Lache și Săftica se adoră. Treaba lor! Lache și Săftica petrec la nemurire. Brava lor!

S'au dat în „Distracția Parisiană” și, 'n vertiginosul huța-huța, au simțit voluptatea supremă a două suflete cari sboară alături în infinitul albastru, ca acele candido colombe ce și oferă pe scenă gingașele noastre fiice ale Thaliei la beneficiile lor.

Au vizitat panorama, și s'au extaziat privind prin ocean expoziția din Paris, și au lăcrămat de emoție vîzînd cum își dă sufletul Alexandru al III-lea al Rusiei, care și-ar fi dat de mult sufletul, dacă noamțul cu panorama n'ar fi avut grija să sorie p'o tăbliță că fumatul e oprit lingă figurile de oară. Ritmic pieptul bătrănu-lui Țar se ridică și se lasă; iar gurupurile de sîrmă ruginite și strămbate ce se zăresc sub dîntarul cămășii de mucea...

un duios: „ce-î și omul, domnule!”, resumat magistral al filosofiei universale.

Lache, cu o mișcare cochetă, și-a deschiat trei nasturi la tunică, să fie mai lejer; a făcut un pas înapoi, a ridicat maiul d'asupra capului și, icnind, a lovit.

O secundă, două, trei... (o fi fost și patru, habar n'am)... pleosc! Capsa a luat foc!

Un murmur măgulitor de admirație se aude în jurul triumfătorului, iar balenele de la corsetul Săfticii gata-gata să plesnească sub svionirea impetuoasă a inimii ei inundate de bucurie.

Lache aruncă un cincî-parale de nichel, taxa pentru 'ncercarea forții. Negustorul zice: „Nu mai repetați?” Lache zice: „Da ce! o să'm pui mîntea cu ostromentu dumitale? ți'l fac ferfeniță cînd mi-oți pune toată forța!”

Și, braț la braț, tinerii înamorați pleacă să bea câte-un Kefir-kumis în Cișmigiu.

Se înserează. Clarnetul de oășori a aruncat în văzduh ultima notă, țipăt de agonie, și-a tăcut. Se 'nserează, un dulce vînt adie; Săftica și pune pelerina pe ameri.

Lache are chef de glumă; îi sburdă inima!

— Hai, Săftico, la trînteală!

— Hai, zice ea alintată.

Lache a cuprins-o de talie, a strîns-o odată vîrtos, că Săftica a țipat:

— Fugi, mă hapleo! că eu nu's d'alea care sparg capsele!

Lache i-a dat drumul și, făcîndu-și câte o bezea, s'au despărțit.

SANDERNAGOR

RUSTICE *)

Greoi, ca doi burghezi, prin bătătura
Se plimbă-un porc bătrîn și o scroafă grasă.
Șopronul, plin cu buți, a vin miroasă,
Iar baliga și dă duhul de căldură!

Ileana, sluga noastră 'nchisă 'n casă,
Își spală pîrul lîn, mătase sură;
În tindă, un clapon tace din gură
El... ci-că 'n gîndul lui; „De puică nu-mi pasă!”

Ce farmec nou! Rățoiți beți se 'ncearcă
Prin coji de castraveți svirlîți în baltă.
Rățoaicele din tîrțică se saltă.

Pe gard, găini și cloșci stau la olaltă,
Ce sînt mucenice 'n lumea naltă
Pe cînd o smară trece 'n vis, — o curcă!

Vară de București

De-a soarelei călduri, pavaje ard,
Picior de căne nu-î pe caldarîm.
Oitenii dorm întinși pe lîngă gard
Sub umbra unui vechiu, plecat saltcîm

Cu mijlocul încins de brăie rșii,
În pungî de cârpă doldora-s parale!
Cu brațele sub ceafă, somnorosii,
Dorm somn de peatră; coșurile's goale...

Prin vișini, în grădinî, câțiva cicoși
În piclă, trîmbiteaza mezz cilei.
Câte-un bulgar, pînînd întec spre Moși,
Mai strigă: „Bragăă rețe” — în tonul milei

De praf, pustia uliță e albă...
Un bard, trîgînd de pîr muza tardivă
Infiripează-un vers, visînd o halbă
La berăria Cooperativă!

NUNEZ

Monăstirea Liberală

„poca” culminează un articol despre obediința oarbă și observațiile călugărești ale partidului liberal, cu ur-
ea frază bine simțită:

Balamucul Conservator

tru!

Suprimat și Suprimată

Remăsesem orfan mai înainte de a fi avut norocul să-mi creez o carieră, ba mai înainte chiar de a fi în stare să-mi curățer singur căciula. Cu greu, mă făcui funcționar. E primejdios să fii cu leafă la 19 ani, când ești fără tutelă. Am trăit doi ani în nenfrînată libertate, în acel fel de libertate, cum îl înțelege imberbul la vîrstă aceea. Pășiam în al 22-lea an și simțiam că mă vor corupe pentru toată viața anii tineri de desfrîu. Acelaș lucru îl observase desigur și bunul meu șef, dimineată, venind eu târziu cu mâinile mișcate, mă chemă și, fără a mă aștepta, făcu se pricep «că'i păcat de om să mă stric, că va fi nevoit să mă ocuiască, și'mi propuse o soluție: să mă căsătoresc».

— Dar...?

— Nici-un dar! — zise el taiându-mi vorba — ți-am găsit o partidă bună, care să ți placă.

— Atunci, zic eu, am să vă rog... dacă e binevoii... să'mi fiți naș.

— Bucuros!...

— Mulțumesc!...

Zis și făcut. Scumpa mea jumătate mi-aduse: o pereche de case — cam dăruitate — în Calea Dudeștii, un naș bine plătit și o soacră. Câte iluzii! câtă fericire! Slujbă, casă, masă, nevastă, protector și soacră — ce puteam dori mai mult? Dar frigurile bucuriei nu mă țineau mult și după a treia lună aș fi putut să-mi dau seama de generozitatea mea șef:

«Bată-te crucea de naș,
«Cu cine mă cununași?»

Dar m'am resemnat. O! voi cari nu știți ce însemnează o soacră în lexiconul familiei; cari n'ați gustat borșul căsniciei oțetit cu astfel de aguridă; cari nu v'ați simțit nervii vecinic asasinați de scîrțaiul recurînat al unui fierestrău; în sfârșit, cari nu v'ați văzut trecînd de la imberbie de dreptul la perii albi, nu ridicăți peatra să loviți în infamul giner!

Cărteli, clevetiri, bârfeli, certe, ocări dintr-o parte, nemulțumiri, defăimări, sfidări, muștrări și etcetera din alta: — cine ar putea îndura mai mult?

Totuși m'am resemnat. Nimenui nu m'am plîns de nimic: nici-o protestare, nici-o reacțiune, niciun socricid — la nimic n'am cugetat; ci am așteptat... Doamne, iartă-mă!... dar cine nu doarme?... O! spes aeterna dea!

— Când, mi s'a întemplat și mie să fiu chemat a mă sacrifica în fața creditului Statului român. Ce voi face? Osînda mea e peșca. Îmi ia curagiul și spun ce s'a mai petrecut? Amintesc numai că vocabulelor mele a crescut simplitet în ordine alfabetică: «amărit, bătut de ploaie, le-vară, tirăie-brău,

Ce am făcut sub ploaia de dojeni ale soacrii, nu știu... Am adormit poate, căci se făcea că nu s'pe pămînt.

Ajunsesem la ușa iadului. Bat.

— Cine-i? se răsti Nechipercea.

— Om bun.

— Bun! nu primim.

— Că nu'i pentru mine, ci...

— Pentru vr'un omoritor ori jefuitor?, mă înterupse el.

— Nu.

— Aici nu primim altfel de păcătoși; mergi de 'ntrebă la frate-meu Aghiuță, zise tartorul, și închise poarta.

Merg acolo. Bat.

— Ce cauți?

— Loc pentru un păcătos care nu lasă pe altul să trăiască.

— Cum îl chiamă?

— Mitana Proțăpoaia din Calea Dudeștii...

— Așteaptă! și Aghiuță răsfoi un casticif. A făcut și bine: a postit părăsimile și a mâncat săptămîna mare odată pe zi.

— De nevoie! înterupses eu.

— A dat de pomană acum un an.

— Da. A dat... un palton al meu! adaog eu.

— A aprins la Florii lumînări la icoana Maicii Domnului și la a lui Sf. Nicolae.

— Cumpărate din leafa mea de pe Martiel completai eu.

— Nu mă privește; mai așteaptă încă, ori du-te de încearcă la frate-meu Sarsailă, că el e peste „clevetitori, spărgători de case, făcători de pricină și mincinoși!“

Și închise poarta. Plec înainte și bat sfios mai departe. Sarsailă își arată coarnele p'o ferestruie cu zăbrele, prin care eșia fum și miros fierbinte de smoală clocotită.

— Ce cauți?

— Loc pentru un clevetitor, spărgător de case, făcător de pricină și mincinos!

— E plin aici, nu mai e niciun loc!

Desnădăjnit, dau să plec.

— Ce e păcătosul, mă întrebă tartorul, jurnalist clevetitor?

— Nu.

— Advocat?

— Nu.

— Doctor?

— Nu.

— Deputat, senator?

— Nu.

— Ce, atunci?

— Soacră reuțăcioasă.

— Aha!... avem prea multe aici; nu'i niciun loc, și, de ar mai fi, mi-aș da și eu demisia.

Pleacă la raiu. Fie și acolo numai fie! Ajung și bat la poartă. Bêtrînul Simpietru deschise. Un miros de smirnă și tămăe mă întempină și o sumedenie de ângerî se agătau de poala antereului lui Sf. Petru și se imbrînciau curioși să vază pe fericitul. În săptămîna luminată tot raiul dîntuește. Serafimiî cântă la piano și aprind foc bengal, iar Hieruvimiî joacă boston.

— Ce cauți, muritorule? mă întrebă milostivul Simpietru.

— Loc pentru un creștin care a făcut și fapte bune! și amintesc: paresimile, pomană și lumînările.

— Prea puțin!... Citește, Arhanghele!

Și Arhanghelul Mihail citi:

— Mitana Proțăpoaia... a băgat zizanie între bărbat și femeie; a clevetit și a ocărit; a scuipat în fața de creștin; amărăște zilele unui credincios; a aruncat cu lăuturi după ginere-său; a...

— Destul! înterupse Simpietru, nu mai pot să aud. La iad!

— Apoi, am fost, prea sfinte, la iad, și nu se poate: n'o primește!

— Atunci, roagă pe A-tot-puternicul.

Și Simpietru după ce mă blagoslovi scoase dela cingătoare o cheie mare. Poarta se închise cu un prelungit ceresc scîrțait, apoi... pace.

Căutaî pe patronul meu St. Ion să î cer protecție; dar — o! decepție! — bunul meu patron căzuse în disgrăția Creatorului, pentru că — dicitur — vrusesese să strecoare în raiu pe un protejat nepocăit. Acum înțelegeam osînda mea de atîta vreme: patronul meu era în opoziție... Merg singur la Ziditorul. Nici-un paznic nu m'a tras de mîneci. Îmi dreg cravata, gonesc gândurile pămînteste, îmi repet discursul și intru.

— „Scris este, încep eu, multe lăcașuri sunt în Casa Domnului, și fiindcă „cel ce zice fratelui său «raca» vinovat este morții, venit-am...“

— Știu, știu ce vrei, fule, dar întoarce-te de grab pe pămînt și iartă tuturor toate, căci eu nu voiesc moartea păcătosului!

Astfel grăi Ziditorul și 'mi arăta calea. Eșii... „Tuturor toate, căci nu voiesc moartea păcătosului“ — a zis Stăpînul dreptății; „tuturor toate!“ bolborosii eu.

— Dormi, potaie!? țipă în urechi-mi un glas cunoscut, dar care nu era al Ziditorului, și un mototol moale și cu ghiare îmi pică pe nas.

Sar speriat...

În buimăcială și furie uitai porunca Ziditorului... Isbiu cu sete... Victima era: buha mea soacră! ucigașul: eu! Printr'o singură lovitură asigurasesem loc în vreme de criză la doi inși — mie: la Văcărești; repositaie: la... unde? Ah! uituc infam ce am fost! Uitat-am porunca Ziditorului: tuturor toate; uitat-am că nici în iad, nici în raiu nu'i loc pentru un creștin nepocăit! — Dar... grija Lor! multe lăcașuri sunt în Casa Domnului; căci adevăr zic voue: „cel ce zice unui suprimat, derbedeu și potaie și 'i aruncă pisica pe nas când doarme, vinovat este morții.“ Așa dice evanghelistul. Și acum pedeapsa o știu: e că mă veți lega la „stălpul infamiei“ și mă veți săgeta cu dispreț; mă veți batjocori și necinsti cu ocări, vor arunca în mine cu bulgări de moloz toți ginerii fără soacre și soacrele fără gineri; e că l vor încuie în ochi

să se pocăiască și să nu moară de foame în timpul crisei și-l vor elibera peste 5—20 ani pe infamul suprimat socricid!

PINONN.

MADRIGAL

*Cuprins de neagră desperare,
M'as lamenta în gura mare
Că tu de-acu mă părăsești...
Dar, dragă, tare mi-este leamă
Că, dacă ți fac așa reclamă,
Veți reveni să mi mulțumesci.*

PODEANU

CAZU-CUZA

III *)

Cititorii noștri au urmărit desigur procesul literar, pe care l-am consemnat în două numere consecutive sub acest titlu, Cazu-Cuza.

Se părea că în acest proces Domnul Cuza avea toată dreptatea și că amicul Teleor era amenințat să fie osîndit de tribunalul Republicii Literelor.

Dar iată că un avocat nou se prezintă să apere pe amicul Teleor; el face apela opinia publică și așterne o magistrală pledoarie prin «Evenimentul» din Iași în favoarea amicului nostru.

Iată în resumat modul ingenios de apărare al acestui eminent avocat.

«Teleor nu poate fi nici acuzat, necum osîndit, că ar fi răpit bunul Domnului Cuza. Pentru ce? Pentru cuvîntul simplu că acel bun nu era al Domnului Cuza. Cum poate cineva răpi dela cineva ceea ce acest cineva nu are? Sau dacă acest cineva are acel ceva fără să fie al lui, atunci opinia publică trebuie să osîndească mai întâiu pe acel cineva care a răpit acel ceva dela altcineva... Prin urmare, să lăsăm deocamdată, onorată curte, pe Teleor și să regulăm pe Domnul Cuza.»

Și după această pledoarie de înaltă știință, avocatul produce în fața onoratei curți următoarele documente:

NEAMȚUL

(Fliegende Blätter, de acum 16)

Manch' kleiner um sich gross zu zeigen,
Hat versucht, empor zu steigen
Auf ein Gerüst.
Ach! wenn er doch wüsst',
Dass man in der Höh' noch kleiner ist.

A. C. CUZA
(1886)

Te-ai înălțat atât de sus,
Iubitul meu amic,
Încât să nu te miri că'm pari,
De jos, atât de mic.

TELEOR
(1901)

E lucru natural,
Iubitul meu amic:
Cu cât te'nalți mai sus,
Cu atât te vîz mai mic.

Și în fine avocatul lui Teleor, ca să dispună și mai bine pe onorata curte în favoarea clientului său, ilustrează apărarea cu un truc ingenios.

Așază cele trei epigrame la rînd, pe a lui Cuza întâiu, apoi pe cea nemțească și la fine pe a lui Teleor; apoi își încheie pledoaria:

„Putem zice, onorată curte, punînd pe Cuza de o parte și pe Teleor de alta, iar pe Neamțul la mijloc, că bietul Neamț șade răstignit ca Domnul Christos între doi—epigramiști români.“

Jdila pascală

*El poartă haine nou, umbrele și galoși;
Este băiat la parte în bătănta Grancea;
Și-ar vrea să aibă verva lui Barbu Delavrancea
S'o 'neante pe Marița cu tîrice gogoși.*

*Marița-i jupăneasă și e în Popa Nan cea
Mai precontată damă. Ce ochi căprui frumogi!
De co-a roșii? Obrajii-i par două ouă roși...
Ah, Cupidon vîrit-a în inimioară-i lancea.*

*El îi oferă brațul, galant, și-o portocală,
Și-i zice: „Fă'mi onoarea să vizităm dulapul!“
Dar dumnea-i devine îngrozitor de pală...*

*De ce i-e galben chipul precum este sofranul?
Vai, și-a zărit bărbatul ce-i face semn cu capul
Și-o s'o smintescă 'n palme acasă!.. Mitocanul!
Romeo.*

MOFTURI

Din gulerul ridicat al jachetei roșii care urmează mlădierea frumosului trup, răsare un cap încântător: blondul pîr lucește auriu la slaba lumină a felinarului, lăsînd câte-va șuvițe să cadă pe ochii de un albastru ca firmamentul și așa de arzător! Buzele ei roze întredeschise lasă să se vadă șirul albilor dinți. Fusta, puțin ridicată de o mînușită albă ca spuma laptelui, arată picioarele-i mici, cari calcă în mers legănat par'că fără s'atingă asfaltul.

Liceeanul, care astă-zî a luat nota 3 pe toată linia, rămîne înmărmurit — e ea cea descrisă în ultima fasciculă citită azi în clasă în ora de latină. Își pune șapca puțin la o parte, tușește și, cu glasul tremurînd de emoțiune:

— Ah! Madonă!

— Madamă-i măta! îi trag palme, măgarule!

Noapte oribilă...

Umbra nopții mă 'nfășoară
Ca un gîlgiu în odaie,
Iar în geam poenose afară
Picaturile do ploaie.

Dus pe gânduri la feroastră
Stau pe coate rezemat.

În pat dulcea mea nevestă
Doarme-un somn neturburat.

Din odaia învecinată
Vine larmă de copii;
De ascultî, distingi îndată
Șapte glasuri argintii.

Suprimat de 'ntăiu Aprile
Îmi pun capul la torturi,
Căutînd de-atâtea zile
Pîne pentru nouă guri.

Și pe cînd în disperare
Mă frîmînt greoiu oftînd,
Dulcea mea nevestă sare
Jos din pat și zice blînd:

— Bărbățele, vino 'ndată
De sărută-a ta comoară,
Am rămas însărcinată,
Sigur, pentru-a opta oară!

AL.

AFORISME

Românii au 99 de daruri bune; le lipsește unul să îplinească suta: cînd bate unul pe altul, al treilea rîde.

* * *

Patru lucruri sunt greu de scos: dinții din gură, sărăcia din casă, nebunia din cap și datoria veche.

* * *

Vai de hoțul care e sărac și de săracul care e hoț.

* * *

Cînd veți vedea două persoane certîndu-se, nu pune urechea, că ți-o trage la judecată.

* * *

Cînd vedeți un om desculț, să știți că picioarele sunt ale lui; dacă vedeți că unii au cisme multe, să aveți bănuială de unde sunt.

* * *

Omului sgîrcit îi place muzica după ce moare.

* * *

Dumnezeu s'a făcut cirezar: a băga banii în vite.

din ale lui CILIBI MOISE.

Un succes bac...ademic

La premiul Năsturel-Herescu de 12,000 de lei, Jucătorii de cărți, cunoscuta piesă a d-lui Haralamb Lecca, a fost respinsă cu 17 voturi contra 9.

Pe jucătorii i-am întrebat,
Și acest răspuns ne-au dat ei noi:
Că nici cînd nu s'a întemplat
Să peardă cineva cu 9!

FANTZ.

*) Și, sperăm, cel din urmă.

Berăria Cooperativă

Piața Teatrului

BERE OPPLER

Calități superioare

Vinuri, Șampanie, diferite Aperitive, Mezeluri, etc.

Școala Comercială și Liceul Profesorilor Asociați

STRADA GENERAL FLORESCU, 6-8

DIRECTOR: VIRGILIU POPESCU

Cursuri primare, comerciale gr. I și II și liceale. Toate după programele Statului

PROSPECTE DUPĂ CERERE

„MOFTUL ROMÂN”

se găsește de vânzare în toate orașele din țară și anume:

Alexandria, N. A. Vasilescu, D. R. Gheorghiu; Bucegea, Josef Grauer; Bacău, Filip Manea; Botoșani, D. Giugariu, Segal, Marcu, Maria Jurca; Brătia, G. Kostomirys; Buzău, Rosentzweig; Burdujeni, A. Braunstein; Bârlad, N. A. Petroff; Calafat, A. Firescu; Căldărași, Vasile R. Brăculescu; Constanța, Tase A. Dabo; Câmpu-Lung, Nao Manolescu, Corabia, Gh. Anton, P. T. Musceleanu; Curtea-de-Argeș, N. Petculescu; Caracal, V. C. Brândușaru; Cernavodă, H. I. Farmachi; Cratova, Tănase Vasiliu, Stefan Pleșea; Cămpina, H. Löbel; Dorohoi, L. Bercovici; Drăgășani, P. Arnăutescu; Fălțiceni, A. Hulubei; Focșani, Al. Codreanu; Fălcău, I. Gheorghiu; Giurgiu, G. Brătănescu, N. Tănăsescu; Galați, A. Papadopol; Hârslău, I. Breazu; Huși, V. N. Vasilache, Brochmann; Ierța, H. Altărescu; Iași, E. I. Brumer; Mănești, Gh. Casian; Mărășești, I. Katz; Mizil, D. Popovici; Moinesci, I. Gartenberg; Negrești, Const. Andrache; Odobești, St. Gheorghiu; Piatra-N., Iorgu Eșeanu; Pitești, I. I. Mirescu; Predeal, I. N. Buzuatu; Ploști, H. Helmbrand, Stănculescu și Georgescu; Piatra-Olt, I. D. Ghizdoveanu; Podu-Iloaei, Haim Merovici; R.-Sărat, Ion Spănu; Gara Pașcani, I. M. Haimovici; R.-Vâlcea, O. Thüringer; Roman, Frații Rothenberg; Roșiori-de-Vede, M. Hiescu; Gara R.-Vâlcea, P. Arnăutescu; Slatina, Librăria Societății; Slobozia, Gh. Niculescu; Stejănești, Vigderovici; Tg.-Șu, O. Hertz-Brukner, N. D. Miloșescu; Tulcea, D. P. Maloskitzky; T.-Măgurele, P. S. Vorvoreanu; T.-Soverin, I. Stamatescu, Gara Tecuci, I. Dumitrescu; Tg.-Ocna, Gh. Diaconescu; Tg.-Neamțu, N. Câmpănu, Titus Severin; Târgoviște, V. Mihăilescu; Vaslui, S. Grosvald; Vălenii-de-Munte, Al. Dumitrescu; Urziceni, M. Rădulescu; Verciorova, I. Gordin.

Toți acești domni corespondenți sunt rugați ca, în cazul când numărul foliilor ce li s'a trimis nu e îndestulător și cererile sunt mai mari, să se adreseze de îndată telegrafic administrației „Moftului Român” (pe chestutata noastră) arătând numărul de folii de care mai au trebuință.

Rugăm de asemenea pe toți acei cari au cerut „Moftul Român” la vre-unul din domni corespondenți și li s'a răspuns că nu se mai găsește, să ne semnaleze aceasta prin o carte poștală.

FARMACIA ALTÂN

FURNISORUL
CURTEI PRINCIARE
București, Str. Bărbăntari

Ovule și supositoare

GLICERINĂ SOLIDIFICATĂ

(singurele aprobate de consiliul sanitar superior)

MEDALIA DE ARGINT

CEA MAI MARE RECOMPENSĂ ACORDATĂ

Produselor farmaceutice

ROMÂNE

LA EXPOZIȚIA DIN PARIS

1900

INSTALAȚIUNE SPECIALĂ

PENTRU

OXIGEN

Laborator special

PENTRU

ANALISE DE URINĂ